

Nałęcz, Tomasz

"Polonia wobec niepodległości Polski w czasie I wojny światowej", praca zbiorowa pod red. Haliny Florkowskiej-Frančić, Mirosława Frančića, Hieronima Kubiaka, Wrocław [etc.] 1979 : [recenzja]

Przegląd Historyczny 71/2, 438

1980

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

rzak-Pawłowskiej o społeczeństwie polskim w panoramie cywilizacji europejskiej oraz J. Maternickiego („Józef Szujski wobec tzw. idei jagiellońskiej”), informacja A. Garlickiego o Archiwum Ochrony w The Hoover Institution, S. Rudnickiego o walce sanacji o pozyskanie ziemiaństwa w 1927 r., zarys biografii działacza ludowego Władysława Kiernika (pióra J. R. Szaflika), a także T. Szumowskiego i A. Szwarca o projektach związku państwowego Polski i Czechosłowacji z 1941 r.

Na zakończenie należy zwrócić uwagę na rzecz w ostatnich czasach rzadką, staranne i ciekawe opracowanie typograficzne książki oraz dobry papier, co jest wynikiem starań Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

A. B.

Polonia wobec niepodległości Polski w czasie I wojny światowej, praca zbiorowa pod red. Haliny Florckowskiej-Frančić, Mirosława Frančića, Hieronima Kubiaka, „Biblioteka Polonijna” t. VI, Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo, Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk 1979, s. 278.

Praca jest zbiorem referatów i głosów w dyskusji przedstawionych i wygłoszonych na konferencji zorganizowanej w listopadzie 1978 r. w Krakowie pod auspicjami Komitetu Badań Polonii Polskiej Akademii Nauk. Wchodzące w skład tomu materiały nie pretendują do miana syntez. Są raczej podsumowaniem dotychczasowego stanu wiedzy oraz zarysowaniem katalogu problemów, które winny być uwzględnione w podejmowanych pracach badawczych. Z tego też powodu wydawcy świadomie zachowali różnice zdań występujące pomiędzy autorami, oczywiście w tych przypadkach, gdy kontrowersje związane były z odmiennymi propozycjami wykorzystania materiałów źródłowych. Z reguły owe rozbieżności nie były wynikiem samodzielnych ustaleń archiwalnych a stanowiły konsekwencję powtarzania przez uczestników krakowskiej sesji odmiennych punktów widzenia od dawna już funkcjonujących w literaturze przedmiotu.

Praca składa się z czterech części. Pierwszą stanowią artykuły Lecha Trzeciakowskiego i Mariana Żgórniaka poświęcone ogólnym problemom związanym z rolą emigracji w walce o niepodległość Polski. Część druga to teksty poświęcone Polonii amerykańskiej — Hieronima Kubiaka, Mariana M. Drozdowskiego, Andrzeja Brożka i Mirosława Frančića o Polakach w Stanach Zjednoczonych i Marii Ignatowicz o Polonii brazylijskiej. Część trzecia dotyczy aktywności Polaków w krajach europejskich. Wojciech Wrzesiński zajmuje się emigracją polską we Francji, Halina Florckowska-Frančić Polakami w Szwajcarii a Mieczysław Wrzosek polskimi formacjami wojskowymi w Rosji. Na część czwartą składają się głosy w dyskusji, w większości dotyczące Polonii amerykańskiej — Krzysztofa Groniowskiego, Ireny Spustek, Florianą Stasika, Adama Galosa, Mirosława Cygańskiego i Andrzeja Kapiszewskiego. Wiesław Śladkowski i Mieczysław Wrzosek nawiązują do tekstów poświęconych emigracji we Francji a Edward Pałyga formuluje kilka ciekawych uwag na temat udziału organizacji polonijnych w formowaniu placówek zagranicznych odradzającej się Polski.

Ciekawy bez wątpienia zbiór artykułów ukazuje, jak niewiele w gruncie rzeczy wiemy jeszcze o tak ważnym zagadnieniu, jakim jest udział Polonii w dziele odbudowy własnej państwowości.

T. N.